

**Тэрміны-інтэрнацыяналізмы са звязаным кампанентам
грэка-лацінскага паходжання ў галіне электратэхнічнай тэрміналогіі**

Сахончык А.П., Гіруцкая Л.А., Міцкевіч К.М.
Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт

Пры вывучэнні тэмы «Беларуская навуковая тэрміналогія» значную цікавасць студэнты праяўляюць да інтэрнацыянальнай тэрміналогіі. Працэс узаемадзеяння моў ва ўмовах інтэрналізацыі навукі і тэхнікі абумовіў патрэбу ў вывучэнні запазычаных і міжнародных сродкаў тэрмінаўтварэння.

У галіне электратэхнікі шырока выкарыстоўваюцца кампаненты грэчаскага і лацінскага паходжання. Стабільнасць семантыкі, адсутнасць стылістычнай экспрэсіўнасці, вялікія словаўтваральныя магчымасці робяць іх незаменным будаўнічым матэрыялам для новых тэрмінаў. Найбольш прадуктыўныя ў тэрмінаўтварэнні адназоўнікавыя звязаныя кампаненты, утвораныя ад грэка-лацінскіх назоўнікаў: **электра-** (гр. electron = янтар), **фота-** (гр. phos, photos = святло), **дынама-** (гр. dynamis = сіла), **гідра-** (гр. hydro = вада), **фаза-** (гр. phases = з'яўленне), **крыя-** (гр. kryos = холад, мароз, лёд), **бія-** (гр. bios = жыццё), **радыё-** (лац. radius = прамень), **фера-** (лац. ferrum = жалеза), **радые-** (лац. radius = прамень).

Сярод адпрыметнікавых грэка-лацінскіх кампанентаў найбольшай тэрмінаўтваральнай актыўнасцю вызначаюцца наступныя кампаненты: **магніта-** (гр. magnetas = магнетычны), **мікра-** (гр. micros = малы), **сінхра-** (гр. synchronos = адначасовы), **спектр-** (лац. spectrum = бачнае).

Меншым тэрмінаўтваральным патэнцыялам валодаюць звязаныя кампаненты ад асноў займеннікаў, лічэбнікаў, прыслоўяў, дзеясловаў: **вібра-** (лац. vibro = дрыжу, вагаюся), **мілі-** (лац. mille = тысяча), **ультра-** (лац. ultra = больш), **бі-** (лац. bis = двойчы), **анты-** (гр. anti = супраць), **тэле-** (гр. tele = далёка), **аўта-** (гр. autos = сам).

У электратэхнічнай тэрміналогіі сустракаюцца і словы, утвораныя шляхам складання элементаў грэчаскага і лацінскага паходжання: **электраарматура** (гр. electron = янтар + лац. armature = узбраенне), **віброметр** (лац. vibro = дрыжу, вагаюся + гр. metreo = вымяраю), **радыёкампаратар** (лац. radius = прамень + лац. comparator = вымяральны прыбор).

Распаўсюджаны і тэрміны з постпазіцыйнымі элементамі: - фікацыя, - граф, **-фор**, **-грама**, **-ліз**, **-скоп**.